

dog indlysende, [at de Indskrænkninger til Fordeel for Livsarvingerne, som § 5 gaar ud paa at indføre, maatte have deres Rod, maatte have deres Grund i den afdøde Fæsters Ret; Livsarvingernes Ret kan dog ikke være bedre end den afdøde Fæsters egen Ret. Men, naar man nu er kommen til det Resultat, af § 1 at lade gaae ud, hvad der blev affemt igaar, saa vil man jo komme i det Misforhold ved at holde paa § 5, at Livsarvingerne efter den afdøde Fæster, uagtet der aldeles intet Retsforhold bestaaer mellem Eieren og dem, ville blive bedre stillede i Loven end selve den afdøde Fæster.

Dernæst angriber jeg Loven fra den practiske Side (Ja!). Allerede saaledes som den forelaa, da Sagen kom fra det meget ærede Folkething, var den, i mine Tanker, hvad Paragraph 5 angaaer, lidet practisk. Thi for at gjøre Paragraph 5 uirksom, behøves jo slet ikke Andet, end at udfinde sig en Skøber til det paagældende Fæstested, først at give ham et Fæstebrev og siden lade det afløse af et Stjode (Ja!); saa var Paragraph 5 uden nogen Nytte. Men, efterat nu Thinget har affemt over § 1 igaar, er § 5 ydermere unyttig; thi nu staaer det jo frit for at foretage Afhandelsen, medens Fæsteren selv lever, uden at man er bunden ved noget Samtykke fra Fæsterens Side. Naar altsaa Fideicommissbesidderen sælger sin Eiendom, førend den bliver fæstledig, saa er den ikke længer en Fideicommisselendom, og, da § 5 kun lægger Baand paa Fideicommissbesidderen, kan § 5 ikke bruges fra det Dieblik af, at Fæstestedet har ophørt at høre under Fideicommisset. Resultatet bliver altsaa, at § 5 nu er upractisk, hvad enten man tænker sig Tiden før Fæstledigheden, eller man tænker sig Tiden efter Fæstledigheden. Nu veed jeg ikke, om vi skulde gaae ind paa i Loven at optage en Paragraph, som af de Grunde, jeg har tilladt mig at anføre, er upractisk og unyttig, men tillige saa farlig fra de andre Synspunkter, jeg har nævnt, at man vel skulde betænke sig paa at gaae ind paa den, selv om den var nok saa nyttig i practisk Henseende.

Efter hvad jeg saaledes har uvilklet, er altsaa min Formening den, at § 5 er forka-

stelig i retlig, i politisk, i logisk og i practisk Henseende. Hvad jeg derfor endnu kunde have at tilføie, er meget lidet, og det er, at § 5 er meget daarligt redigeret (Munterhed); thi det seer virkelig ud, som om alle Fæstere skulde have Livsarvinger. Der er ikke draget nogen Grændse imellem de forskjellige Tilfælde, at det ligesaavel kan være Tilfældet, at der er Fæstere, som ikke have Børn eller Svigerbørn, som at der er Fæstere, der have det.

Nyholm: Jeg har efter det klare Foredrag, den sidste ærede Landthingsmand nys har holdt, saagodt som Intet at tilføie. Jeg kan ikke sige noget mere Træffende, end hvad han har udtalt; jeg kan kun ønske, at jeg med samme Klarhed kunde have udtalt det. For mig stiller det sig ogsaa saaledes, at det vil være aldeles urigtigt at antage denne Paragraph. Jeg finder dette saameget mere, som jeg ikke kan forklare mig, hvorledes det skal forstaaes, naar vi have vedtaget i § 1, at Fideicommissbesidderen skal kunne sælge til hvem han vil, at vi da tillige skulde optage en Paragraph 5, som siger, at Fideicommissbesidderen, naar han i Tilfælde af Fæstledighed vil sælge Fæstestedet, skal give en Dvøtadeel deraf til den afdøde Fæsters Arvinger. Dette Tilfælde vil jo nemlig da aldrig indtræde, naar det staaer i hans Magt at sælge Stedet til hvem han vil. Havde man vedtaget § 1, som den kom fra Folkethinget, da var der vistnok god Consequens og Logik deri; men det mangler nu aldeles. Jeg maa tillade mig endnu at fremsætte en Bemærkning med Hensyn til bemeldte § 5. Der staaer Ordet „Fæstested“. Jeg veed nu ikke, hvorledes det strengt taget skal fortolkes. Der er en Bestemmelse i vor Lovgivning, der siger, at Bøndergaarde skulle bortfæstes; men der er en anden Deel af det, der hører til Godset, der hedder Huse, og der er ingen Bestemmelse om dem, at de skulde bortfæstes. Jeg veed nu ikke, om § 5 skulde være anvendelig paa Huse, naar de vare bortfæstede. Vilde man antage det, da vilde man paa en forunderlig Maade straffe de Fideicommissbesiddere, der hidtil have brugt den Maneer at fæste Husene bort, hvorimod de, som kun have leiet dem bort — en Maade, der ikke har udeelt Misfald heri Landet — skulde have